

Slovenski dom

Štev. 56.

V Ljubljani, četrtek 9. marca 1939.

Leto IV

Strašna usoda nemške šolske ladje in njene posadke

Buenos Aires, 9. marca.

Včeraj pred trinajstimi meseci, 8. februarja 1938 je iz Sidneya v Avstraliji odpeljala šolska jadrnica nemške trgovske mornarice »Admiral Karpffanger«, ki je nameravala pluti okrog Južne Amerike v Hamburg. Na krovu je bilo 70 kadetov iz mornariške akademije v Bremenu. Pri odhodu iz Sidneya je jadrnico pozdravljala velika množica ljudi in ji sledila z očmi, dokler ni izginila na obzorju. Od tedaj ni nemške šolske ladje videl nihče več, nihče ni več dobil od nje glasu.

Čez nekaj tednov so se nemške pomorske oblasti začele vznemirjati in so alarmirale vse pomorske postaje v Tihem morju in ob obalah Južne Amerike. Argentinska vlada je nato poslala svoje oceansko ladjo »Bahia Blanca«, ki je v nekaj mesecih podrobno raziskala vso južno argentinsko obalo do rta Horna in vse otoke na juž. koncu Amerike. Najti niso mogli niti najmanjšega sledu. Od nikoder tudi ni bilo sporočila, da bi bila kaka brezlična postaja ali kaka ladja ujela tudi najmanjšo vest s pogrešane šolske jadrnice.

Ker ni iskanje prineslo nobenega uspeha, so se v Nemčiji sprijaznili z mislijo, da se je ladja potopila, in sicer najbrž kje v viharnih predelih okoli rta Horna. Mislili pa so le, da je morda naseljena v kakem skritem zalivu in da mornarji ter gojenci še vedno čakajo na rešitve.

Ko je poteklo skoraj leto dni, so opustili iskanje, Južno morje je obogatelo za novo strašno skrivnost.

Pred nekaj tedni je argentinska križarka »Patagoniaca« priplula v zaliv Airre na ognjeni zemlji. Mornarji so se izkrcali in brskali po obali. Nekdo med njimi je nenadno zapazil med kamenjem zguljen belordec kolobar. Mornarji so ga izgrebli, ga očistili in pregledali. Na njem so našli napis »Admiral Karpffanger«.

Rešilni pas so takoj poslali v Buenos Aires, od tam pa v Nemčijo. Čez leto dni je bila s tem potrjena žalostna resnica, da je ponosna nemška šolska ladja s 70 mladimi častniki in z vso posadko izginila v divjih vodah ob Ognjeni zemlji.

Kdaj bo Italija izpovedala svoje zahteve do Francije

Rim, 9. marca. m. Italijanski politični krogi so še dalje precej rezervirani glede poročil tujega časopisa, ki govori o skorajšnjih francosko-italijanskih pogajanjih. Po nekkih vesteh bo rimska vlada povedala svoje zahteve do Francije takoj po sestanku velikega fašističnega sveta 22. marca. Ne izključujejo možnosti, da bosta Italija in Nemčija skupno nastopili s svojimi zahtevami proti Franciji.

Italijanska politična javnost z velikim nezupanjem gleda na diplomatsko akcijo in časopis, ni boj v zvezi s francosko-italijanskimi odnošaji. Vse nestrpno čaka na padec Madrida in na govor ministrskega predsednika Mussolinija.

Predsednik Lebrun o moči in slogi Francije

Pariz, 9. marca. AA. Havas. Snoči je govoril na banketu, ki ga je priredil odbor za severno Afriko, predsednik republike Lebrun, ki je v svojem govoru naglasil, da je položaj v vseh francoskih afriških posestvih odličen in da vlada po vsem imperiju duh svobode in bratstva, enako kakor v metropoli. Francija je lahko ponosna na ganljivi sprejem, ki ga je doživel v severni Afriki predsednik francoske vlade Daladier. Tujina je razumela, da bi bilo brezuspešno začeti karkoli proti tako strnjeni državi. Na koncu svojega govora je Lebrun dejal, da je Francija za to, ker je združila okoli sebe toliko milijonov ljudi, dolžna zahvalo kolonizacijskemu delu, ki so ga opravili njeni pionirji, ter duhu pravice, miru in časti, ki vlada v Franciji.

Nova železnica v Srbiji

Belgrad, 9. marca. m. V nedeljo bodo na slovesni način izročili prometu novo železniško progo Požarevac—Kučevo. Iz Belgrada bo ob osmih zjutraj odpeljal poseben vlak z uradnimi zastopniki in številnimi drugimi. Ob 10.15 bo prometni minister dr. Mehmed Spaho odprl progo, nakar bo po njej odpeljal prvi vlak.

Daruj 1000 din — in plačaj si en kamen za slovenski prosvetni dom v Ljubljani!

Razprave v narodni skupščini

Belgrad, 9. marca. m. Včeraj je bila v skupščini podrobna razprava o preračunskem predlogu za prometno in poštno ministrstvo. K obema preračunskima predlogoma sta podala obsirna poročila resorna ministra dr. Mehmed Spaho in Jovan Altiparmakovič.

Na današnji seji poslanske zbornice bo razprava o preračunskem predlogu za zunanje ministrstvo. Pri tej priliki bo zunanji minister dr. Cincar-Marković podal obsirno poročilo o naši zunanji politiki. Danes bosta v skupščini sprejeta tudi preračunska predloga za trgovsko ministrstvo ter ministrstvo za gozdove in rudnike.

Prvi korak za odločilni naskok na Madrid: Blokada rdeče španske obale

Ladjam vseh narodnosti je prepovedano približati se sredozemski obali med pristaniščema Saguntom in Adrajem

Burgos, 9. marca. o. Vrhovno poveljstvo nacionalne vojske razglasi, da je od danes dalje vsa sredozemska obala, kar je imajo v oblasti še rdeči, pod zaporo nacionalnega vojnega brodogojstva. Ta pas obale se razteza od pristanišča Sagunta na severu do pristanišča Adra blizu Malage, kjer se neha nacionalno obalno ozemlje. V obalne vode na tem predelu ne sme nobena ladja, ki ne bi imela pismenega dovoljenja od admirala, ki poveljuje blokadi. Vsako ladjo, ki bi to zapoved prekršila, bo nacionalno brodogojstvo zajelo, naj pripada katerikoli tuji državi. Če bi ladja skušala pobegniti, ima nacionalno brodogojstvo in letalstvo nalogo, da jo takoj potopi. Španska vlada je o tem sklepu vrhovnega poveljstva obvestila vse države, katerih ladje plovejo po Sredozemskem morju. Dalje je nacionalno poveljstvo opozorilo vse la-

dje, ki plovejo v španskih sredozemskih vodah, da stražijo predel obale pred Cartageno med rtiom Laorsom in svetilnikom Messo pomornice, ki bodo vsako ladjo brez izjeme potopile, če priplove v prepovedani predel. Vse tuje ladje, ki so namenjene v kako rdečo špansko pristanišče, naj se ali vrnejo domov, ali krenejo v Barcelono, Malago ali pa v nacionalna pristanišča.

Sklep Francovega poveljstva o popolni zapori rdeče obale je prvi korak za začetek nacionalne ofenzive na Madrid. Nekatera poročila govore o tem, da do prave ofenzive niti ne bo prišlo, ker se bo Madrid in z njim vse ostale rdeče ozemlje zaradi sklepa o blokadi vdalo že po treh ali štirih dnevih, s čimer bi bila vojna v Španiji končana.

Priprave za papeževo kronanje

Sv. oče Pij XII. je včeraj v zasebni avdiciji sprejel kardinale Teleschinija, Rossia in Suharda. Za tem pa nadškofa iz Saragose Vidala, velikega mojstra malteškega viteškega reda kneza Chiggia ter nečaka pokojnega Pija XI., grofa Raddia.

Angleška vlada je obvestila Sveto stolico, da bo kralja Jurija VI. pri kronanju sv. očeta zastopal vojvoda Norfolkski kot osebni odposlanec angleškega vladarja.

Prvič v zgodovini bodo pri papeževo kronanju zastopane ameriške Združene države.

Predsednik Roosevelt je osebno telefoniral veleposlaniku v Londonu Kenedyju ter mu naročil, naj osebno zastopa pri teh svečanostih Združene ameriške države. Ta vest je prispela v Vatikan popolnoma nepričakovano in je v

vatikanskih krogih zbudila najlepši vtis. To je prvi primer, da bodo Združene ameriške države zastopane pri kronanju sv. očeta. Roosevelt je sporočil, da se je odločil poslati zastopstvo na kronanje sv. očeta že zaradi tega, ker je osebno znan z novim poglavarjem rimsko-katoliške cerkve, s katerim se je seznanil leta 1936.

V Vatikanu potekajo zadnje priprave za svečanosti ob kronanju sv. očeta Pija XII. Te priprave so po večini že končane v baziliki sv. Petra kakor tudi na trgu pred baziliko, kjer bo ogromna množica ljudstva gledala velike slovesnosti, katere bodo oddajali tudi po radiu.

Dunajski kardinal Innitzer in monakovski kardinal Faulhaber sta obiskala včeraj Littorio. Izrazila sta svoje občudovanje nad velikim delom fašistične vlade za izsušitev močvirij.

400 milijonov frankov bodo veljali Francijo španski begunci

Pariz, 9. marca. o. Včeraj je imel sejo finančni odbor francoske poslanske zbornice. Na seji so razpravljali o stroških za preskoto španskih beguncev. Ti stroški bodo v celoti znašali nad 400 milijonov frankov, kakor kažejo dosednji računi. Ker so dosednji krediti že porabljeni, je vlada poslala finančnemu odboru predlog o novem kreditu 150 milijonov frankov. Finančni odbor je predlog sprejel.

Notranji minister Sarraut je v zvezi s tem poročal finančnemu odboru, da bo ostalo v Franciji samo 40.000 španskih beguncev, ki se ne bodo takoj vrnil v Španijo. Od teh je 20 do 30 tisoč, ki bi želeli ostati v Franciji vsaj toliko časa, dokler Francova vlada ne bo razglasila amnestije. Skupno je pribezalo v Francijo okoli 450.000 beguncev. Veliko število teh beguncev se je že

vrnilo v Španijo ter se to število vsak dan krči. Izdatki za vzdrževanje španskih beguncev so manjši kakor so v začetku mislili. Minister za zunanje zadeve Bonnet je v zvezi z vprašanjem vzdrževanja španskih beguncev poročal o odgovorih tujih vlad na prošnjo francoske vlade, naj prispevajo k vzdrževanju beguncev. Redki so odgovori, ki so zadovoljivi. Anglija, Sovjetska Rusija in Zedinjene države so izrazile željo, dati podporo v denarju ali naravi po organizacijah, ki skrbijo za španske begunce. Anglija je pristala tudi na to, da sprejme poedine španske begunce na osnovi prošnje, ki jih bodo obravnavali vsako zase. Sovjetska vlada ni pripravljena sprejeti beguncev. Zedinjene države pa so omejile sprejem španskih beguncev na 350 letno po zakonih, ki veljajo za doseljevanje.

Komunistična vstaja v Madridu zadušena

Madrid, 9. marca. o. Boji med oddelki nove madridske vlade in med komunističnimi vstaji so prenehali včeraj zjutraj ob devetih, ko je general Mija dal komunistom ultimatum. Če se do 12 brez boja udajo, se jim ne bo zgodilo nič, če pa ne, bo vlada poslala nadnje letalstvo in topništvo. Opoldne so se komunisti v večini svojih zbirališč

udali, druge pa je vladna vojska začela obstreljevati in do večera strla njihov odpor.

Poročajo, da je polkovnik Casado nameraval izročiti generalu Francu kot talca predsednika vlade Negrina, ministra del Vaya in Listerja, poleg njih pa še nekaj drugih osebnosti, ki so imele važno vlogo v rdeči Španiji — a so ti v pravem času ušli v Francijo.

Vremensko poročilo

Uradno poročilo Tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSZ in SPD od danes:

Kranjska gora: —4, sončno, prisojno 60 cm snega, sren.

Rateče-Planica: —2, delno oblačno, prisojno prekopneva, osojno 20 cm snega, sren, skakalnice uporabne.

Planica Slatna: —2, delno oblačno, 30 cm snega, sren.

Peč-Petelinjek: —3, delno oblačno, osojno 45 cm snega, sren.

Pokljuka: —3, delno oblačno, 10 cm pršiča na 50 cm podlage.

Dom na Komni: —4, sončno, 10 cm pršiča na 140 cm podlage.

Dom na Voglu: —6, sončno, 145 cm snega, pršič.

Krvavec: —5, sončno, 85 cm snega, prisojno osrenjen, osojno pršič.

Velika Planina: —5, sončno, 60 cm snega, prisojno osrenjen, osojno pršič.

Menina Planina: —10, delno oblačno, prisojno 35 cm snega, osojno 75 cm pršiča.

Mozirska koča: —6, delno oblačno, 60 cm snega, pršič.

Peca: —2, delno oblačno, 60 cm snega, pršič.

Šport v zadnji minuti

Nemška zmaga v Superbagneres: Na tekmovalni za mednarodno smuško prvenstvo Francije v Superbagneres so bile na vrsti tekme v slalomu. Pri moških je zmagal v obeh tekih Lantschner v času 1:24:7; drugi je bil Rudi Cranz 1:25:2; tretji Walch 1:27:8; 4. Besson (prvi Francoz) 1:28:5; 5. Schwab 1:30:5; 6. Berg (Norveška) 1:31:7; 7. James Couttet 1:33:9. Znani Jennewein je bil šele deseti s časom 1:35:9.

Pri ženskah je zmagala Christel Cranz v času 1:38:3. Druga je bila Jacqueline Brisson 1:44:4. Znana Nicole Villan je bila s časom 1:59:6 šele četrta.

Tudi v alpski kombinaciji sta zmagala Nemea in sicer pri moških Lantschner s 133.1 točkami, pri ženskah pa Christel Cranz, ki je že vsa zadnja leta nepremagljiva.

Henry Armstrong je v boksarskem matchu zdelal Bobbieja Pachoja v La Havani tako hudo, da je moral sodnik Jimmie Braddock neenaki boj dokončati. Armstrong bo že dne 15. marca vnovič branil svoj naslov v Saint Louisu proti Lewu Feldmannu. Pričakovati je, da bo Armstrong zanesljivo odpravil tudi tega svojega nasprotnika.

Naročajte in širite Slovenski dom!

Vesti 9. marca

Hitler bo v najkrajšem času odpotoval v Avstrijo, kjer bo prisostvoval slavnosti ob obletnici priključitve Avstrije k Nemčiji. Ob tej priliki bo Hitler, kakor se trdi, izdal odredbo, da se ustavi sodno postopanje proti bivšemu avstrijskemu kanclerju dr. Schuschniggu.

Sinod romunske pravoslavne cerkve je sklican za 15. marca. Na dnevnem redu je izvolitev novega patrijarha.

V prvi polovici junija pričakujejo obisk francoskega trgovskega ministra, ki bo z romunsko vlado razpravjal o zvišanju trgovskega prometa med Francijo in Romunijo.

Bivši minister vlade Podkarpatske Ukrajine Revay je odpotoval včeraj v Berlin. Predsednik vlade Podkarpatske Ukrajine msgr. Vološin je poslal predsedniku republike, predsedniku vlade in ministru za zunanje zadeve brzojavke, v katerih pravi, da nikakor ne more pristati na to, da bi zavzel položaj ministrstva za notranje zadeve ukrajinske vlade češki general Phala, temveč zahteva, da se to mesto zaupa Ukrajincu.

Bolgarska vlada je včeraj pravilo priznala nacionalno špansko državo.

Sozhalno brzojavko ob smrti romunskega patrijarha Mirona Christea je predsedniku vlade Calinescu poslal Mussolini.

Številne primere vohunstva so odkrile francoske oblasti v pristanišču Džibuti in okolici. Prijete so zaradi tega več italijanskih državljanov.

Zloglasna španska komunistična poslanka Pasionarija je včeraj dospela v Marseille, kjer jo je sprejelo kakih 200 komunističnih prvakov iz južne Francije. Dejala je, da za zdaj nima nikakih neposrednih načrtov. Eno najskovitejših dejanj te demokratične dame je bilo leta 1934 v Bilbau, ko je med nekimi komunističnim sprovodom pregriznila duhovniku — gledalcu vrat...

Angleška vlada je izdelala končne načrte za rešitve palestinskega vprašanja in jih bo prihodnji teden predložila arabskim in judovskim zastopnikom na londonski konferenci.

V irski poslanski zbornici je prišlo do hudih napadov na vlado, zakaj dovoljuje, da irski listi prinašajo reklamna vabila za prostovoljsko službo v angleškem letalstvu, češ da zaradi ugodnih angleških pogojev odhaja veliko sposobnih mladih ljudi iz države. Vlada je obljubila, da bo to prenehalo.

Zastopnik angleškega zunanjega ministra Butler je včeraj v poslanski zbornici dejal, da ni angleška vlada storila nobenega koraka za sklenitev premirja v Španiji, kakor so to trdili nekateri poslanci.

Angleški gospodarski odposlanec Hudson je končal svoje delo v Berlinu, od koder pojde v Varšavo, Moskvo in Helsinke, nato pa v Združene države, kjer se bo pogajal o uveljavitvi lani sklenjene trgovske pogodbe med Anglijo in Združenimi državami.

Načelnik francoskega generalnega štaba Gamelin je včeraj izročil nemškemu vojaškemu atašeju generatu Keulenthalu veliki križ častne legije, katerega mu je podelil predsednik republike Lebrun.

Madžarski študentje v Budimpešti so včeraj priredili po vseh visokih šolah demonstracije proti Judom. Prišlo bi bilo do spopadov, a so Judje bili o pripravah obveščeni in so že prej pobegnili iz šol.

Vrhovni poveljnik španskih mednarodnih brigad polkovnik Lister je po prevaru v Madridu pobegnil v Francijo in je dospel včeraj v Pariz in je izjavil, da je po zadnji vstaji moralna sila rdeče vojske docela zlomljena.

Torpedni rušilec nacionalnega brodogojstva je včeraj pri Gibraltarju ustavlil francoski parnik »Corsec« ter ga prisilil, da je odplul z njim v Barcelono. Parnik je bil z velikim tovorom živeža namenjen v Valencijo.

V poljski poslanski zbornici je bilo včeraj veliko razburjenega govorenja o preganjanju Poljakov v Nemčiji, zlasti v Gdansk. Zunanji minister Beck je dejal, da so pravice poljske manjšine v Nemčiji določene z več sporazumi, da pa Nemčija v več primerih teh sporazumov ni držala. Sicer pa bo v kratkem sklican nemško-poljski sestanek, ki se bo s tem bavil.

Namesto razpuščene madžarske narodno socialistične stranke so ustanovili nekateri njeni poslanci novo stranko, ki se bo imenovala »Stranka puščistega križca«.

Dogovor o dvoletnih posestvih sta včeraj podpisala naša država in Bolgarija v Sofiji.

Holandaska vlada je dala urediti veliko koncentracijsko laborišče za judovske begunce iz Nemčije. Tja bodo spravili vse nemške Jude, ki so do sedaj živeli po raznih holandskih mestih.

Hitler je prednočnim priredil večerjo poveljnikom nemške vojske, mornarice in letalstva.

200.000 plinskih mask bodo danes razdelili pariškemu prebivalstvu. Z delitvijo bodo nadaljevali tako, da bo vsak Parižan dobil to obrambno sredstvo. Kdor ne bo prišel po masko, bo kaznovan z globo.

Francoski zunanji minister je včeraj imel dolg razgovor z vrhovnim poveljnikom francoske vojske v severni Afriki z generalom Noguesom.

Ravnateljstvo cestne železnice naprošamo, naj nalepi na vsakem vozu tablo, na kateri bi bilo napisano: »Vstop brez drobiža ni dovoljen«. Dogaja se, da potnik stopi v voz. Ker nima slučajno pri sebi manj ko sto dinarjev, ga sprovednik pozove, naj izstopi, ker mora sicer sprovednik plačati kazen. Da se taki primeri, ki so neljubi za sprovednika in za potnike same, ne bi ponavljali, prosimo gornji naslov, da obesi na tramvajске vozove primerne table. Mešan.

Mariborsko stolnico prenavljajo znotraj in zunaj

Zelo verjetno je, da bodo znotraj odkrili tudi ometane freske

Maribor, 8. marca.

Lansko leto so se začela dela za prenovitev mariborske stolnice in mestne župne cerkve sv. Janeza Krstnika. Bila je doslej zelo zapuščenata, v preteklih časih pa so pri popravilih šarili po njej razni nestrokovnjaki ki so naredili marsikatero napako ter z ometom in zazidavanjem pokvarili stare lepote tega svetišča. Ko je lansko leto padla odločitev, da se bo stolnica zunaj in znotraj temeljito prenovila, se je ob enem sklenilo, da se vsa ta dela izvrše res strokovnjaško, pod večjim vodstvom naših umetniških strokovnjakov, predvsem profesorja dr. Steleta ter banovinskega konservatorja dr. Mesesnela. Posebno dr. Stele, ki nam je rešil in na novo odkril že toliko lepih zgodovinskih spomenikov, se je z vso vnemo zavzel, da bo svetišče res strokovnjaško prenovljeno, pri mariborskih odločujočih krogih na škofiji in pri mestni občini pa je naletel na polno razumevanje.

Vso jesen in zimo so trajala dela za odstranitev zunanjega ometa na cerkvi. Dela so bila dolgotrajna in težka, ker je obstojal omet mestoma iz betona. Pri tem so prišli do zanimivih odkritij. Našli so stara gotska okna, ki so bila na notranji in zunanji strani iz bogastveni kakšnega vzroka zazidana. Nekatera okna imajo okvirje za šipe krasno izdelane iz rezanega peščenca. Dalje se je ugotovila razvojna doba svetišča in načini prezidave. Sedaj je dobro razvidno, kako je rasla

stavba iz romanskega jedra in kako se je postopoma v teku stoletij večala. Med Mariborčani vladajo za dela v stolnici veliko zanimanje. Mnogi si žele, da bi ostala cerkev zunaj neometana, vendar to najbrž ne bo mogoče, ker je zid iz preslabega materiala ter bo moral dobiti omet. Sicer bi razpadel. Popravljena je temeljito tudi streha, mali stolpi in glavni stolp pa sta na novo prekrita z bakreno pločevino. Vsa dela za ureditev cerkvene zunanosti se bodo plačala iz prispevkov cerkveno-konkurentnega odbora. Še dražja pa bodo dela za ureditev cerkvene notranosti, ki jih bo pa plačala škofija.

Sedaj nameščajo v notranosti stolnice, pričenši v glavni ladji pri koru, ogromne odre, ki segajo do visokega stropa. Kmalu bo začel slikar Peter Zeleznik iz Ljubljane, ki je strokovnjak za take stvari, preiskovati strop in stene, če ne bi morda odkril kakšnih starih fresk. Dr. Stele je namreč mnenja, da je bila tudi mariborska stolnica nekoč preslikana, kakor so bile slikane mnoge druge stare gotske cerkve v naših krajih, kjer so šele zadnja leta odkrili te freske pod ometom ter so jih znova obnovili tako na primer v Celju in v Kranju. Če bodo freske odkrili, jih bodo obnovili, ostale zidove pa bodo na novo preslikali in prebelili. Ko bo gotova glavna ladja, bo prišel na vrsto presbiterij, potem oba stranski ladji in nazadnje zakristija.

Ljubljana od včeraj do danes

Sever je pregnal oblake, že popoldne se je začelo na severozapadu jasneti. Sinji pas se je naglo širil, kmalu je bilo nebo čisto, od kamniških hribov pa tja do Krima ni bilo oblaka. Sonce je sijalo tako prijazno, da ljudje, ki so imeli čas, niso mogli vzdržati doma, ampak so krenili na sprehode. Pod Tivolijem je oživel. Z vseh strani so hiteli drug za drugim v isti kraj pensionisti, pestunje in mamice so prevažale vozičke z najmlajšimi otroci, mladina se je sprehajala po stezicah. Zrak je bil svež in prijetno hladan. Zlepa že ni bilo tako imenitnega popoldneva, kakršno je bilo včerajšnje. Sušec je spet enkrat pokazal svojo izpremenljivo nestanovitno naravo. Danes je dež, jutri že najlepše vreme; zdi se ti, da bo lepo dolgo časa, ker se je ozračje tudi shladilo. Pa ni. Čoprav mraz prav nič ne popusti, se vendar nebo spet začne oblačiti, tako dolgo, da je nebo vnovič prepričeno z oblaki. Spet dobilo dež. In v takile vrsti teko mračni dnevi spremenljivemu aprilu naproti. Vedno bliže smo prvemu »službenemu« pomladanskemu dnevu. Na trgu je na stojnicah vsak dan več cvetja, zvončkov, teloha, muck, vresja in zadnje čase trobentice. Prav lep je pogled na te pisane stojnice, kjer se prav pridno ustavljajo po opravljenih nakupih ljubljanske gospodinje.

„Pet v prvo, v drugo in...“ „...šesti“

Včeraj je bila tam v stranskem poslopju pri Glavnem kolodvoru spet dražba predmetov, ki so jih bili raztreseni železniški popotniki pozabili v vozovih. Vsake tri mesece je taka dražba in vsako pot se nabere pri kolodvoru lepa množina ljudi, ki bi za manjši denar radi prišli do dežnikov, pokrival, torbic in podobnega. Izključevalec začne z nizkim zneskom, ki pa se vedno bolj stopnjuje. Ljudje, ki se udeležujejo vzklica, zapadajo dostikrat v pravi tekmovalni duh. Dva ali trije nočejo drug drugemu popustiti in navijajo čeno prav visoko, tako da včasih celo daleč presežejo čeno, ki bi bil predmet vreden in znesek, ki so ga bili v začetku pripravili plačati. Tudi tokrat so se zbrali povečini ljudi, ki so pri takih dražbah redno zraven. Človek z dobrim spominom je takoj prepoznal galerijo znanih obrazov od zadnje dražbe. Povečini pripadajo ti ljudje revnejšim in srednjim slojem. Tako imenovanim »boljšim« meščanom bi se zdelo celo za malo in bi jim bilo nerodno, če bi se dražbo udeležili kot gledalci. Celotno znameniti ljubljanski »firbec« užugajo in pollačijo v sebi, da ne bi bili videti revni in »gnajnci«. Presneto odgovarja tako strah družabnemu pojmu jare gospode!

Izključitelj je bil spet isti. Mož je za ta opravke od sile primeren, ker ima dober smisel za humor, v katerem ga še utrjuje gledalci. Ljudje pozabljajo v železniških vozovih res najrazličnejše stvari. Toda na katerokoli takole družbo pridi, takoj se boš neizpodbitno prepričal, da si na Kranjskem, toliko pozabljivi dežnikovi in na dražbi. Nekateri pozabljajo jopice, drugi hlače, tretji srajce, četrti denarce, peti torbice, košare, kangljice, sekire, palice, klobuke in slamnike. Včeraj je prišla na to dražbo pozabljivost tudi še dokaj čedna »halbkna«. Da bi občinstvo prepričal, koliko je to po-

krivalo vredno, je izključevalec snel svojo čepico in si povezal na glavo »halbkno«. Res je prav kmalu spravil v promet. Kdo neki jo je bil pozabil v železniškem vozu? Nemara kakšen »rodoljub«, ki je šel na deželo na nedeljsko veselico, okrašen s tem sprječevalom meščanstva, pa se je tam pošteno »nadelal« in na kraju v transu kakor je bil, pozabil v vozu »dostojanstvo«.

Reševalci so imeli dovolj dela

Na reševalni postaji so včeraj zaznamovali precejšen obisk. Osemnajstkrat so včeraj vozili reševalci. Največ je bilo bolnikov z notranjimi boleznimi, pa tudi porodnic, ki so šle čakat štoriklje. Z glavnega kolodvora so prepeljali v bolnišnico Jurjula Rudolfa z Gorenjskega. Jurjel si je zlomil nogo.

Novi ponesrečenci

V ljubljansko bolnišnico se je morala zateči po pomoč Elza Banova, hči lesnega trgovca iz Ljubljane. Zlomila si je bila desno nogo.

Posesnica Cecilija Ehrenreich je sekala drva, pa si je pri tem opravilu močno vsekala v levo roko.

Tone Sever, brezposelni zidarski pomočnik iz Stične, je šel v gostilno, da bi malo pokrajšal dolgi čas. Gostilničar Ludvik Gabrijeli pa ni bil z njim nič kaj zadovoljen, bogvedi zakaj. Ali je odigral Sever »Kovačev« Micko« ali pa je bil morda preveč težak, nekaj podobnega je moralo biti, ker sicer krčmarji nimajo navade, da bi mahali po svojih gostih, posebno pri nas ne. Pivca rajši pregovarjajo, naj ga spije še pol litra kakor pa, da bi mu kazala vrata, če je primerno in še spodobno vesel in če ima še kakšne prida božjake pod palcem. Skratka, nekaj najbrž ni bilo v redu tam v gostilni, ker je krčmar konec krajev Severja »uredil« tako hudo, da je moral nemudoma v »špital«. Tako močno pa tudi ne bi bil smel mahati, čeprav bi bil morda pivce nekoliko tečen!

Naval bolnikov še kar pridno traja, saj pa tudi ni čudno, ko se v ljubljansko bolnišnico zateka po zdravniško pomoč vse naše podeželje!

Vesele in žalostne o ceni slanini

Na ljubljanskem živilskem trgu je bil včeraj — kakor smo že poročali — ogromen naval na neko mesarsko stojnico, pri kateri je bilo včeraj moč dobiti slanino po izredno nizki ceni — kilogram po dvanajst dinarjev. Ljudje so se stiskali kakor žveplenke v škafci ali sardule v »piksnici«. Tisti, ki so prišli na vrsto, so bili neizrečeno veseli. Hiteli so domov, kar so jih nesle noge, samo umetnost je bila, da so se od stojnice spet pririli na plano. Pravijo, da je bila včeraj neka gospa, ki je stala od osmih zjutraj pa tja do enajstih popoldne, na koncu po hrbtu že vsa mastna od slanine, ki so jo razečjali tisti, ki so odhajali s polnimi rokami. Neki drugi je slanina padla v blato. Pravijo pa tudi, da so bili v tisti veliki gneči pridno pri

Na meji ustreljen

Maribor, 8. marca.

Kakor na Štajerskem, tako cvete tudi v Prekmurju ob nemški meji tihotapstvo. Prekmurci so znani še bolj kot predrzni tihotapi, kakor njihovi štajerski tovariši, pa postaja zaradi tega zadnje čase Murska Sobota pravo središče, od koder priteka v državo razna »švercarsko« blago, predvsem saharin in pa igralne karte. Te dni pa je tihotapska straža zopet zahtevala svojo žrtev. V bližini Skakovcev je skušala prekorati našo mejo družba ljudi, ki so nosili iz Nemčije v nahrbtnikih saharin in igralne karte. Bilo je osem oseb. Obmejni stražniki pa jih je presenetil ter jih pozval, da obstanejo. Ker pa so se mrdno podali v beg, je streljal za njimi ter je smrtno zadel 18-letnega Jožeta Maučeca iz Lipe. Fanta je zadel krogla v hrbtenico ter je bil v nekaj minutah mrtev. Pri njem so našli 10 kg saharina ter 80 zavojev igralnih kart. Maučec je imel tudi nabit samokres v žepu.

Obsojeni hrvaški rabojniki

Maribor, 8. marca.

Kakor smo poročali v včerajšnjem »Slovenskem domu«, je bila danes dopoldne pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča razprava proti rokovanjski tolpi iz Hrvaškega, ki je ropala in kradla po naših Halozah ter po Ptujskem polju. Sodbe so bile prav stroge. Franc Vajt in Rudolf Hrženjak, ki sta bila prepeljana pred sodišče iz kaznilnice, kjer odslužujeta daljšo zaporno kazen, sta prejela k do sodanju ječi še vsak po 2 in pol leti robije ter po 4 leta izgube častnih pravic. Franc Haberka, ki je kljub svojim 74. letom z veliko vnemo hodil z roparji na pohode ter je bil eden najdrznejših tatov, je dobil 3 leta strogega zaporja ter 3 leta izgube častnih pravic; Blaž Bosilj je bil obsojen na 3 mesece strogega zaporja; Hrženjak Stefan je dobil 10 mesecev strogega zaporja; 21 letna Barbara Vajt, ki je kljub mladim letom zelo pokvarjena, je bilo obsojena na 2 leti strogega zaporja in 2 leti izgube častnih pravic. Prasniki Stefan je dobil 2 leti in 6 mesecev robije ter 4 leta izgube častnih pravic in le Prasniki Jurij je bil oproščen. Vsi obtoženci so sprejeli kazen, le Stefan Prasniki se je pritožil.

Nemci na potu v Planico

Ljubljana, 9. marca.

Prvakar je naša zimskošportna zveza prejela obvestilo, da so nemški skakalci že »podrli« svoje šolore in se odpeljeli proti Planici, kjer bodo to nedeljo, dne 12. marca, na 65-metrski skakalnici tekme za jugoslovansko državno prvenstvo v smučskih skokih.

Na potu so: pred vsemi Joset Brandl, »107-metrski mož« kakor mu pravijo Nemci. Brandl nosi svetovni rekord v dolžini smučskih skokov. V Planici ga je postavil na naši ponosni skakalnici. 107 metrov je skočil. Z njim potujejo še drugi odlični nemški skakalci in sicer znani Gregor Höll, stari planiški znanec iz prvih let, Köhler, Dvorak, Rieger in Seelos. Nemško ekipo vodi drugi stari naš planiški znanec inž. Bildstein. V Planico bodo prišli jutri, v petek 10. marca, popoldne.

Tekme za naše državno prvenstvo v smučskih skokih so s tem dejstvom dobile izredno atrakcijo. Zdi se nam, da bo mednarodni svet zdaj moral že v kratkem priznati našo odlično skakalnico, na kateri bo skakal svetovni prvak Joset Brandl, ki je pred kratkim premagal v Zakopanem slovitega Birgerja Ruuda. Udeležba nemške ekipe je nad vse pomembna. Z zmagami v Zakopanem so Nemci postali najvidnejši smučski narod; njihovo odlično priznanje Planice bo odjeknilo po 19. marcu po vsem svetu.

Šahovski boj v Rigi

S šahovskega mednarodnega turnirja v Rigi so zdaj znani že tudi rezultati četrtega kola. Tudi četrti partijo je Madžar Szabo dobil in se s tem še vedno trdno drži v vodstvu. Po štirih igrah stoji igralci v tabeli takole: Szabo 4, Stahlberg 3 in pol, Faigun, Flohr, Bök 2 (1), Dreiberg 2, Bogoljubov 1 in pol (1), Apšeniec, Koblenz 1 in pol, Petrov, Maglailis 1 (1).

delu žeparji, ki podobnih ugodnih prilik nikdar nečejo zamuditi. Včeraj je nekaj gospodinj prav ogorčeno in poirto odhajalo. V množici je žepar pobral iz žepa denar, ki so ga imele pripravljene za nakup ceneje slanine. Ljudje so v gneči še vedno tako lahkomišelnost in neprevidni kakor so bili prejšnje čase, čeprav časopisi neprestano opozarjajo v takih prilikah ljudi k previdnosti in čeprav jim pozornost zabičuje kadar le more tudi policijska uprava.

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

Dragi Toni!
veliko naglito. Vsa tvoja pisma, s tistim, ki si mi ga napisal 12. februarja, so prispela pred tremi dnevi. Vso noč sem presedel nad tvojimi pismi, da sem razbral pravo sliko. Po nekaj kratkih jutranjih urah počitka in po zajtrku sem z vozom odhitel k Ouvrardu v Raincey. Ves dan sva si ubijala glavo s predlogi Baringa Hopeja. Na kratko naj ti podam tu izvleček:
Ouvrard sprejme vse pogoje sira Francis Baringa in ima eno samo željo, da Baringovo in Hopejevo ameriško trgovsko organizacijo čimprej spravijo v tek. Če bi se glede kakšnih podrobnosti pojavili dvomi, prosi samo, naj računajo brez nadaljnega na njegov pristavek. Vso, ki so trdno naložene v mehiških zakladnih menicah, mora izplačati, in vsako sredstvo, ki bi mu pri tem pomagalo, mu je dobrodošlo. Dovolj, da tudi jaz za svojo osebo podarim, da ne moreš nujnosti te velike naglice vzeti nikdar dovolj resno. Ouvrard je v hudih škripelih, in če propade, se utegne zgoditi, da nastane nepričakovana zmešnjava na evropski celini. Sam sem mu posodil pet sto tisoč frankov.
Tu ti prilagam ček za angleško banko za trideset tisoč funtov kot moj in Ouvrardov predjem za obratno glavnico. K temu še Ouvrardovo pismo za sira Francis Baringa kot potrdilo za tvoja ustmena pogajanja. To naj bi bilo edino pismo; prosim, da ga je treba takoj uničiti.
Zdaj pa, mon vieux, tisoč čestitk k tvojemu uspešnemu trgovskemu delovanju, ki je Ouvrardu toliko navdušilo, da ni prenehalo poje hvalnice. Ti naj bi se z njim vrnil iz Amsterdama v Pariz. On pa je prepričan, da se boš z njim peljal tudi dalje v Madrid. Zahvali Boga, da imaš končno svojo dediščino v rokah in ne podari nobenega stola več. Tvoje poročilo o tem sem pogoltnil kot kak roman o vitezi.
O Angeli imam poročila. O tem v prihodnjem pismu. Z današnjim pošto sem pisal v Livorno, naj pošljejo po Juana. Moj bratranec Johann Frank vodi tam zelo uspešno svojo trgovino. Ne pošiljaj mi nobenih čekov več, ti smešni človek, ali pa ti pošljem račun, da se ti bodo lasje kar naježili: ležarino za tvoj zavitek, hrano in stanovanje za Juana in psa Simbo, če prideta.
Ana je dobila malega Düsseldorfana. fantka.
Vedno tvoj pokorni sluga
Vincenc Nolte.

Talleyranda nisem nič videl. Pismo mora takoj z Lestapsisom naprej. Angela mora počakati.
London, 13. marca 1802.

Dragi Vine —
Tvoje pismo z Ouvrardovim potrdilom in čekom je včeraj prinesel Lestapsis. Veliki načrti v teku. Sporoči Ou., da se dan in noč ukvarjajo z njimi.
Oba Hopeja se potem vrnela v Amsterdam, da uredita zadnje priprave in čakata tam na Ouvrarda, ki pride meseca maja.
Vse podrobno pozneje. Zelo mi je odleglo. Lestapsis, naš Merkur, se takoj vrne s pismom nazaj. Čaka spodaj, medtem ko pišem. Lahko računaš s tem, da vse naglo napreduje.
Tvoj najpokornejši sluga
A. A.

Za božjo voljo, piši mi vendar kaj o Angeli, ti nemarnež ti!
Pariz, 15. marca 1802.

Dragi Toni —
Zdi se mi, da kar preklinjaš, ker nisem o Angeli še nič pisal. Najprej kupiš, potem romantika. Obiskal sem Talleyranda, ko sem mu pa sporočil tvoje naročilo, se je od srca nasmejal. »Recite monsieuru, da ima bistro glavo.« No, in zdaj Angela —
Jaz je nisem videl. Stanuje v Meudonu. Debrülle, ki je že precej star, brez zob in ves očetovski, je prišel k meni. Vprašal je po tebi in mi ni hotel nič kaj dosti povedati. Rekel je, da ti je pred leti v obupnem položaju pisal pismo, ni pa dobil nobenega odgovora. Prepričan sem ga, da pisma v Afriko najbrž niti dobil nisi. Bil je zelo vesel, ko sem mu povedal, da kmalu prideš v Pariz in mi je dejal: »Mademoiselle« se zahvaljuje za bisere in se bo oglasila pri tebi, čim prideš v Pariz. Zdi se mi, da je nekaj zamolčal in da je bil v nekakšni zadregi. Vprašal sem ga, ali mogoče potrebuje denar. Odvrnil mi je »od vas ne« in izginil.
Na žalost ti ne morem obširneje poročati. Verjetno ne pričakujejo, da bi obiskal mademoiselle. Tega tudi ne nameravam. Vse skupaj je zelo čudno. To je vse.
Tvoj prijatelj
V. N.
PS. Naroči, naj naredi voz za Ouvrarda. Ček sledi.
NB. Zračunaj svojih šest funtov in osem šilingov, ki si jih dal za zemljevid Luisiane.

Malenkosti . . .

»Jutro« prinaša v nedeljski in v torkovi številki spet poetično reklamo o sredstvih za preprečevanje rojstev med Slovenci, to pot obakrat brez uvodnika o takem ali pa kakem drugačnem »najpotrebnejšem delu za slovenstvo«. Torej enkrat dejanja brez besed. Le naprej, brez miru . . .

V narodni skupščini je včeraj govoril opozicijski poslanec Žugič — torej zaveznik dr. Kramerja in njegovih slovenskih privrsovcov. Govoril je proti koristim Slovenije in proti Slovincem tako grdo, kakor tega niso v Belgradu slišali, odkar so JNS-arji vplili po skupščini, da je ljubljanska univerza klerikalni svinjak. Tedaj je bil v vladi dr. Kramer. Zdjaj je dr. Kramer proti vladi, toda njegovi prijatelji so ostali prav taki sovražniki Slovenije in njenih pravic, kakor so bili, o čemer pričča včerajšnje otepanje junaka Črnogorca Žugiča. Če misli Žugič, da si bo s takimi nastopi na slovenski račun prislužil penzijo, kakor to zahteva črnogorski narodni običaj, se moti. Slovenija bo svojim sovražnikom dajala samo še take penzije, kakršno so 11. decembra dobili JNS-arji . . .

Včerajšnji »Narode« poroča, da je bil bivši ravnatelj »Ekonoma« Soršak, čigar zadeva je pred letom dni dvignila veliko prahu, pred sodiščem oproščen obtožbe zaradi nepravilnega poslovanja pri omenjeni zadrugi. »Narode« dela za to zadevo krive nas. Mi smo tedaj pisali samo, da je današnji oproščenec prišel v preiskavo in da je bil celo nekaj dni zaprt. Menda ga nismo dali zapreti mi, ker mu ne bi privoščili, da je nedolžen?

Društvo medicincev, ki ga imajo v rokah levičarski fantiči in katerim so pred kratkim pomagali tuji Židje, je pred nekaj dnevi priredilo v postu — kakor se spodobi — svoj ples. Razen postnega časa je ta ples imel še eno zanimivost. Bil je edini v sezoni, za katerega je bila na valbilih predpisana »strogo večerna obleka«. V bohotni letošnji plesni sezoni so se edino naši medicinski proletariji hoteli postaviti s takimi zastarelimi buržujskimi predpisi. Vprašanje je zdaj samo, ali so iskrene njihove rdeče demokratične tirade na občnih zborih, ali je bolj iskrena njihova salonarska miselnost, katero so pokazali s temi plesnimi zahtevami in kakršne danes v dejanju ne kažejo več niti meščanska »napredna in nacionalna« društva pri svojih plesih . . .

Filmi,

ki jih velja videti . . . ali ne videti

»Ljubezen Tatjane Petrovne« (Kino Matica). Komedijski »Tovariš«, to je znamenito francosko odersko delo, ki je zelo dokaj uspeha po evropskih odrih in ki ga zdaj srečamo filmanega kot »Ljubezen Tatjane Petrovne«. Za paradoksalne motive, za po sebi neverjetne zgodbe in življenjske danosti je komediograf skril lep kup apostrofov na rusko emigracijo, na šarjenje z naslovi, na denarno plemstvo: za pametnega gledalca povsem prozorno, v olimpijski prenesitosti, ki ji ni mar za možnosti ali nemogućnosti, ampak kombinira in vrti osebe ter dejanja iz čistega, norčavega uživanja ter le tu in tam razgalja v slepečem šarmu humorja življenjske resnice in resnobo — v tej prenesitosti utemeljeno je komediograf podal približen, simpatičen izsek iz življenja ruske emigracije. Ni se branil satire, tudi od same površne smešnosti ni umikal rok, ampak se ji je pogosto prepuščal. Se majhno dozo sentimentalnosti in fantastično neverjetne dobrotljivosti je za konec dodal — pa ne preveč, le toliko, da gledalec vanjo ne more prav verjeti, občuti pa jo kot nepogrešljivo sestavino, brez katere bi v delu nečesa pogrešal. »Ljubezen Tatjane Petrovne« ni globoko, pač pa virtuozno koncipirano delo, ki se mora za uspeh pri občinstvu v nemajhni meri zahvaliti prav tej svoji značilnosti. — Kadar se »Warner Brothers« lotijo kakšne stvari, se je lotijo zares. Velik aparat uprežejo, ne štedijo ne z zunanjimi sredstvi, ne z močmi, ki jih pritegnejo za nosilce vlog v delu, ki so ga bili izbrali. Tudi tokrat so ravnali po stari metodi. Anatolu Litvaku so zaupali režijo, ki človeka pritegne po svežosti domislje, okusnem izbiranju scenjskih izrezov, po nagajivo prešernem humorju in po ekonomičnem variranju tempa. Glavni vlogi sta dobila Charles Boyer, ki je v drami enako suverven kakor v komediji, ter Claudette Colbert, ki ji lahkotne vloge leže prav tako odlično kakor zanečene: prav tako zna biti sentimentalna kakor razposajena. Neprekosljiv je dragoceni komični lik starega Duponta, ki ga je ustvaril Melville Cooper. Tudi Anita Louise, Basil Rathbone in drugi nam v veselje pokažejo visoke kvalitete svojega znanja.

Dragi Vine —
Tvoje poročilo o Angeli in redki Debrüllejev obisk me mučita s skrbmi in hudimi slutnjami. Razume se, da njegovega (ali njenega) pisma nisem nikoli dobil. Rad sem jo imel in mislim, da jo imam še vedno, čeprav niti pojma nimam o tem, kakšna je zdaj ona. Prilagam nekaj vrstic zanjo. Morda hoče Debrülle samo denarja od mene. Toda tega ne verjamem. Nič več o tem, dokler ne izvem kaj določnejšega.

Tu je kar čez noč prišla pomlad. Vse je neverjetno sijajno napredovalo. Zdaj sem večkrat v Brightonu, kjer se je prestolonaslednik letos zelo zgodaj pojavil. Zdaj zida pravilčno palačo, ki se bo imenovala »Pavillon« in bo stala naravnost baje vsote denarja. Včeraj sem videl S. K. H. v nekem pisanem vozu. Zdelo se je, kakor da je pomotoma zašel v mavrico, ko je peljal pod mojim oknom. Bavi se s trgovino z belim blagom — iz — plemenitejših krogov, se mi zdi. Je to čisto prijeten cepce, toda ves zavajen in zaspan. Ti Hannoverčani me sploh ne morejo navdušiti. Tudi vojvode, sinovi norega kralja, so pravi izrodek.

Nad sedemdeset poštih voz gre zdaj vsak dan v Brighton in nazaj. Cesta je čudovito lepa in znamenjava konj je sijajno organizirana. Vozim se s svojim lastnim vozom in imam med potjo na razpolago dva konja za zamenjavo. To je precej draga stvar, pa saj zdaj itak nimam nobenega posla. V Brightonu pa vsaj tu pa tam najdem malo družbe. Med potjo sem v Cuckfieldu v Sussexerwald — najljubkejši vasi, ki sem jo sploh kdaj videl — odkril srčkan obrazek. Hickey me je nekoč vzel s seboj k igri, kjer sem izgubil šestindvajset funtov. Pri Brookeju sem pred dvema mesecema s Henryjem Baringom dobil osemindvajset funtov. Zdjaj se vedem tako, kakor da je vse poravnano in pustim igralne klube v miru. Imel sem toliko sreče v življenju, da nočem izzivati sreče na njenem področju. Dobro se imej!

London, 28. maja 1802.
Dragi Vine —
To je moje zadnje pismo iz Anglije. Predno odide zadnja francoska pošta, se odpeljem na Holandsko.
Včeraj zjutraj sem po obisku pri mistru Udneju spet prišel v Faringdon Street.
Peljal sem se v Eeter in od tu dalje v Totnes, kjer sva se dobila z gospodom Udnejem v »Georgu«. Praznovala sva veselo svidenje in sva se dobora nasrkala. »Spichwich« ni daleč od Princetona. To ti je prijazna hišica na gričku s prastarimi, z mahom poraslimi bukvami in lepim razgledom čez zelena pobočja na prostrano močvirje. Gospod Udnej je komaj le omenil Florencia

Od tu in tam

Soprog angleškega trgovca, ministra Stanleja lady Stanley je prispela pred dvema dnevi v Zagreb in imela na ljudski univerzi predavanje o uspehih samouprave na Anglijskem. Naslednjega dne pa je lady Stanley obiskala dr. Vladka Mačka in se z njim dalje časa pogovarjala. Lady Stanley bo iz Zagreba odšla še v Belgrad in tudi tam predala predavanje. Obenem namerava delati propagando za proizvode angleške industrije, v prvi vrsti pa za tekstilno industrijo. Pri svojih predavanjih je oblečena v moderne obleke, ki so najnovjšega kroja in izdelane iz angleškega blaga.

Finančni odbor Narodne skupščine se bo jutri ponovno zbral in bo pretresal vladine predloge o izmenjavah in dopolnitvah finančnega zakona, ki se vsako leto priključi državnemu preračunu. Večina členov finančnega zakona je izdelala že vlada dr. Stojadinovića, vendar pa je nova vlada umaknila vse tiste člene, ki so dišali po diktatorskih namelih dr. Stojadinovića, zlasti pa tiste, s katerimi je hotel dr. Stojadinović narediti odgovorne za njihovo politično udejstvovanje tudi vpokojence. Seveda odpadejo tudi tiste določbe v finančnem zakonu, ki bi utegnile škodovati namenu vlade, da pripravijo vse, kar je potrebno za sklenitev sporazuma s Hrvati. Čim bo skupščina končala s podrobno razpravo o preračunu, bo začela obravnavati finančni zakon in amandmane.

Belgrajska akademija znanosti in umetnosti je imela predčerašnjim svečano sejo, na kateri je imel akademik-pesnik in veleposlanik Jovan Dučić svoje nastopno predavanje. Obenem je predsednik akademije dr. Belič prebral seznam tistih znanstvenih delavcev, katerim je akademija iz svojih redstev podelila nagrade za njihova uspešna znanstvena dela. Belgrajska akademija ima poleg rednih državnih podpor tudi večje število takozvanih »zadružbin«, to je zapuščin in volil, ki so jih narodno zavedni Srbi zapustili temu znanstvenemu zavodu za podpiranje in tiskanje znanstvenih del. Letos je bilo podeljenih 15 nagrad. V kratkem bo razdelila še sedem drugih nagrad.

Z začetnim izgovorom ročne blažajne učiteljice Anke Martič v Gradistu pri Osijeku, se bavi tamkajšnje sodišče. Učiteljica je bila pred dvema mesecema zbolela, a pred odhodom v bolnišnico je naročila svojem očetju, naj pazi na njeno ročno blažajno, ki jo je imela skrito na podstetju. Ker se mu je zdelo, da blažajna, v kateri je bilo skoro 30 murjev, ni dobro shranjena, jo je šel oče zakopat na njivo. Le on in njegov hlapec eta vedela za njo. Ko pa se je učiteljica vrnila iz bolnišnice, blažajne z očetom vred nista mogla več najti. Obdolžen je bil hlapec, vendar pa njemu krivde niso mogli dokazati.

S samokresom je obracunil s svojima nasprotnikoma župan v Velikem Kitiču pri Vučitrnu Muhamed Ahmetović. Dibran Pajzatović in Jetiša Saitović sta bila jezna na župana, ker sta se čutila prikrajšana pri delitvi nekega spornega zemljišča. Župan je za to jezo vedel in pričakoval, da se bo eta obadva užaljena muslimana nad njim po starem običaju maščevala. Zato se je previdno izogibal srečanja z njima. Ko je pa predčerašnjim stopil iz občinske pisarne, je zadel prav na oba, na Dibrana in Jetišo. Prepričan, da ga bosta napadla, je župan potegnil samokres in začel streljati. Dibrana je ubil, Jetišo pa smrtno nevarno ranil. Župana so zaprli.

Belgrajska policija ima še vedno polne roke dela s preiskavami o veliki tihotapski aferi, v katero so bili zapleteni najuglednejši belgrajski judje. Večja družba, katero je vodil Armenec Emil Ciprut, je nakupovala v mestu tuje valute, katere je hotela potem pretihotapiti v tujino. Ciprut je že nabral tujih valut za več kakor 40 milijonov dinarjev. Imel je štiri pomožnike, ki so vsi judje. V Belgradu so si pridobili številna poznanstva in preko njih spet doseglo do vplivnih finančnih krogov. Njihov namen je bil zbrati za nekaj sto milijonov dinarjev tujih valut in jih spraviti čez mejo. Ker so elutli, da jim je oblast za petami, so odneli svojo korespondenco k tujim osebam, vendar pa jo je policija kljub temu zasledila. Iz najdenih pisem in drugih listin je policija sele izvedela za dalekosežne načrte tihotapcev. Prijeti so bili še drugi soudeleženci, ki bodo morali navezavatelje plačati velikansko kazen v korist državne blažajne, poleg tega, da jim je bil nabrani denar že zaplenjen. Zanimivo pa je, da se je takoj po odkritju afere pripeljal iz Pariza bogat jud Ino Behčeti, ki bi rad položil večjo kavčijo, da bi bil Ciprut izpuščen na svobodo. Če policija ne bo imela proti tihotapcem drugega gradiva kakor navedenega, jih bo izpuščila. Naša zakonodaja namreč ne pozna za devizne prestopke nobenega kazenskega preganjanja, razen kazni, ki jih izreče finančno ministrstvo.

S komaj kupljenim motociklom se je v bližini Pančeva ponesrečil Rudolf Jamnišek s svojo sestrično Terezijo Ograjnsko. Rudolf si je predčerašnjim kupil nov motor in na prikloleko posadil svojo sestrično. Zaradi hitre vožnje pa je deklico prevzel strah in se je v prikloleki kar stisnila na dno. Ne da bi zavrl motor, ji je Rudolf začel dopovedovati, z glavo obrnjen nazaj, naj se ne boji in naj se usede, kot je treba. Vozila pa je med tem zavilo v stran ceste in se zadelo ob občestni kamn. Motor se je razbil, oba vozača pa sta se močno pobila. Terezija bo težkim poškodbam brčkane podlegla, Jamnišek pa si je dvakrat zlomil desno nogo in se lažje potolkel po telesu.

Rekord v tatvinah ima gotovo Ačim Masnikoša iz Drvenika pri Šibeniku. Te dni se je moral pred sodiščem zagovarjati že za 95. tatvino. Zadnja tatvina je bila manjša vrsta, pa je dobil vendar poldrugo leto zapore. Obsojenec se je z odmerjeno kaznijo zadovoljil.

Rus Nazarenko iz Čuprije, ki je z 41 dnevnim postom zdravil svojo želodčno bolezen po receptih nekega ruskega zdravnika, se počuti sedaj že skoro popolnoma zdravega. Vse 41 dni ni pojedel nobene tečne hrane razen vsak dan ekodelic čaja. Imel je namreč v želodcu nevaren čir, ki se ga zdravniki niso upali operirati. Poskusil je poslednje sredstvo, namreč post. Po 41. dnevu je spet začel v malih obrokih jemati hrano in prvi, da ne čuti sedaj nobenih bolečin v želodcu več. Prepričan je, da je s postom ugonobil tudi pogubonosni čir.

Nagibe, ki so vodili v samomor zakoneca Ostermana v Šibeniku, je odkrila preiskava. Osterman je bil že pred leti postavljen pred vojno sodišče zaradi neklih nepravilnosti, ki jih je zagrešil v svoji službi. Ko se mu je pa enaka nesreča pripetila spet zdaj, je začel obupavati. Z ženo sta se tedni dni prej govorila o samomoru. Zdi se pa, da Ostermanova žena ni šla prav rada v smrt, ker je neka ženska čula v trenutku, preden sta si Ostermanova končala življenje, krik Ostermanove žene, ki je moža prosila, naj tega ne stori. Iz tega sklepajo, da je Osterman po vsej verjetnosti svojo ženo pograbil in z njo vred skočil pod vlak.

Vsem zasebnim nameščencem!

Strokovne organizacije velike večine zasebnih nameščencev v Sloveniji so se sporazumele, da postavijo enotno kandidatno listo za volitve delegatov Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani.

Za slojni nastop vseh nameščencev smo se odločili v prepričanju, da bomo tako najlažje varovali interese zavarovanca. Borba za Pokojninski zavod med nameščenci je odveč, ker imajo vsi zavarovanci enake zahteve do pokojninskega zavarovanja, in je tudi škodljiva, ker bi razdvojeni nastop nameščencev le stabil njihovo udarno moč. Zato je bolj primerno, da enotne zahteve zastopajo vsi nameščenci složno in enotno in tudi takrat, ko volijo samoupravo svoje najvažnejše socialne ustanove.

Dajate pokojninskega zavarovanja so urejene v starem zakonu, ki je izšel pred 33 leti. Od takrat so se socialne in gospodarske razmere nameščencev popolnoma spremenile. Zato mora spremeniti tudi ta zakon o pokojninskem zavarovanju, da bo odgovoril novim življenjskim potrebam zasebnih nameščencev. Predvsem se mora znižati zavarovana in starostna doba za doseg starostne rente, zboljšati se morajo pogoji za doseg vdovske rente, pritegniti je treba v pokojninsko zavarovanje vse ostale zasebne nameščence (trgovske sodelavce in druge), ki še niso zavezani zavarovanju.

Uprava Pokojninskega zavoda se mora voditi po zdravih in preudarnih gospodarskih načelih, da bodo vse naložbe donosne in popolnoma varne. Upravne izdatke je treba kolikor mogoče zmanjšati. Samoupravni delokrog zavoda naj bo najširši, samouprava ne sme biti v nobenem pogledu omejena, posebno ne glede samostojnega razpolaganja z imovino zavoda, pri čemur naj odločujejo le interesi zavarovancev in interesi narodnega gospodarstva v območju, na katerem posluje Pokojninski zavod.

Te zahteve, ki jih postavljamo, so velike. Le složen in enoten nastop vseh zavarovancev jim bo lahko prinesel uspeha. Kdoroli bi torej kvaril tak enoten nastop pri volitvah v Pokojninski zavod, bo le škodljivec interesov vseh zavarovancev.

Volitve v Pokojninski zavod so iz stvarnih razlogov nepotrebne. Vsem zavarovancem je omogočeno, da se uveljavijo na »Združeni listi zasebnih nameščencev«, ki jo postavljajo podpisane strokovne organizacije. Kdor bo šel druga pota, bo povzročil Pokojninskemu zavodu za din 300.000 nepotrebnih stroškov za izvedbo volitev, kar bi sicer lahko dobile vdove in sirote zavarovancev.

Vse zavarovance Pokojninskega zavoda vabimo, da poverijo svoje zaupanje naši »Združeni listi zasebnih nameščencev« in da jo podpišejo, odklonijo pa naj vsak separatističen nastop posameznikov in podpise na vsaki drugi kandidatni listi.

Združeni akcijski odbor za volitve v Pokojninski zavod:

Joško Zemljič, predsednik Zveze društev privatnih nameščencev v Ljubljani.

Rudolf Smersu, predsednik Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev v Ljubljani.

Briški Anton in Biber Jožko za Sporazumni odbor bančnih in zavarovalnih uradnikov v Ljubljani.

Organizacije v sklopu Društva združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije:

Pošteno je posvetila razbojnikoma

Maribor, 8. marca.

Na korajzen način se je odkrivala v Bukovici dveh nevarnih razbojnikov žena lovskega čuvaja Stefana Horvata. Horvat je pred nekaj dnevi prodal vole, za katere je dobil več tisočakov. O tem se je v sosesčini razvedelo, pa sta sklenila dva nepridiprava, da ga oropata. Ko sta zvedela, da je moral Horvat po opravkih v sosednjo faro, sta se pojavila na njegovem domu, oba z maskiranimi obrazi, da bi ju ne bi nihče spoznal. Res sta našla Horvatovo ženo samo doma ter zahtevala, da jima izroči denar in možovo obleko. Grozila sta ji a smrtjo, če ju ne uboga. Žena, na katero sta rokovnjača naletela zunaj hiše, ko je nallvala pri studencu škaif z vodo, je bila na videz takoj pri volji, da jima izroči denar. Proslila ju je, naj malo počakata, da stopi v hišo ter prinese, kar zahtevata.

V sobi pa je snela s stene nabito možovo puško ter je iz veže ustrelila proti roparjema. Enega je zadel v ramo ter ga močno ranila, vendar je imel še toliko moči, da je lahko s svojim tovarišem pobegnil. Sedaj oba iščejo orožniki.

Več okoliških vasi sili k priključitvi z Vo nikom-trgom

Govoriti o gospodarstvu naše trške občine ni prav težka stvar. Občina namreč v gospodarskem oziru ne stoji slabo. Občinske doklade na neposredne davke (40%) so razmeroma nizke. Saj dobi občina več dohodkov v obliki trošarin kot od doka. Tudi tržnina oz. sejmarina daeta lepe dohodke. S tem v zvezi bi omenili nekaj stvari. V teh nizkih dokladah je morda glavni vzrok težnji sosednjih vasi za priključitev iz splošnega gospodarskega vidika tudi pravina, saj ima trg velike dohodke v obliki trošarin, ki jih vendar posredno plačujejo v izdatni meri tudi okoličani. Tu vidimo, kako gospodarsko nesmotrno in samo v strankarsko korist je delal nekdanji JNS-režim, ko je pustil trg z 900 prebivalci kot samostojno občino malega obsega, po drugi strani pa hotel združiti tri fare ogromnega obsega z okroglo 6000 prebivalci v občino Vojnik-okolico, čeravno je bilo ljudstvo stoddostno proti. Toda, če smo prej rekli, da gospodarstvo naše občine ni težko, bi za to navedel še nekaj števil. Občinski proračun se, odkar je banovina prevzela elektrarno, redno zaključuje s prebitki. Tako je znašal prebitek proračuna 1937-38 14.081 din, leta 1935-36 8.500 din. Seveda prej ni bilo tako. Občina je imela dolgove, doklade pa so znašale nad 100%. Zato se ima tudi občina sedanjih banški upravi zahvaliti, da je prevzela električne naprave v trgu in pomogla občini do ugodnega gospodarskega stanja. Ali spet ei ne upamo trditi, da so bili le ti, ki so naredili občini dolgove, slabi gospodarji. Sli so s časom naprej, izvedli elektrifikacijo razmeroma zgodaj, nabavili mlatilnico in druge stroje, od katerih ima občina še danes lepe dobičke. Kaj pa splošna gospodarska korist teh naprav v zadnjem desetletju, ki so jo imeli občani? Seveda nasprotniki v svoji demagogiji govore drugače. Še tele vrste bodo morda zavijali po svoje. Toda nam gre za stvarnost. Tako bi tudi poudarili, da se bodoči občinski odbor ne bo smel strašiti manjših investicij v morebitna gospodarska podjet-

Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Ljubljani;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Mariboru;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Celju;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Murski Soboti;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Slovenjem Gradcu;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Trbovljah;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Litiji;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Krškem;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Novem mestu;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Kranju;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica v Radovljici;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev, podružnica na Jesenicah;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev Slovenije, podružnica nameščencev socialnih zavodov v Ljubljani;
 Društvu združenih zasebnih in trg. nameščencev Slovenije, podružnica zavarovalnih nameščencev v Ljubljani;
 Društvu organistov za mariborsko okrožje v Mariboru;
 Društvu organistov za ljubljansko okrožje v Ljubljani;
 Društvu združenih nameščencev v Ljubljani.
Organizacije v sklopu Zveze društev privatnih nameščencev:
 Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani;
 Organizacija praktičnih tehnikov v Ljubljani;
 Društvo nameščencev Nabavjalne zadruge državnih železnic v Ljubljani, pododbor v Mariboru;
 Društvo zasebnih zemljed. nameščencev dravske banovine v Ljubljani;
 Podružnica Saveza apotekarskih sodelavcev v Ljubljani;
 Zveza delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani in okrajna društva v Ljubljani, Kamniku in na Jesenicah;
 Društvo nameščencev Združenih papirnic Vevče, Gorjane in Medvede;
 Društvo rudniških nameščencev v Trbovljah, krajevne skupine: Trbovlje, Hrastnik, Zagorje, Krmeč, Senovo, Laško in Kočevje;
 Društvo nameščencev svinčnega rudnika Mežica-Crna;
 Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Kranju;
 Društvo nameščencev KID na Jesenicah;
 Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev na Jesenicah;
 Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju;
 Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Celju;
 Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Mariboru, podružnica v Slov. Bistrici;
 Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Kočevju;
 Društvo privatnih nameščencev v Rušah;
 Organizacija trgovskih in privatnih nameščencev v Trbovljah;
 Društvo samoupravnih nameščencev v Ljubljani.

Športne vesti

Nov svetovni rekord. Italijanski pilot Agostino Morandi je na jezeru Lago Maggiore postavil nov hitrostni rekord z motornim čolnom, težkim 400 kilogramov. Dosegel je brzino 121.650 km na uro, medtem ko je bil prejšnji rekord 116.500 km.

Nekaj olimpijskih novic. 14. oktobra lani je prireditveni odbor v Helsinkih poslal 60 državam uradno povabilo k sodelovanju pri XII. olimpijskih igrah. — Svoje sodelovanje pri olimpijskih igrah v letu 1940 so dosedaj prijavile: Anglija, Danska, Norveška, Italija, Romunija, Švica, Jugoslavija, Belgija, Costarica, Švedska, Palestina, Grčija, Portugalska, Nizozemska, Lichtenstein, Luksemburg, Českoslovaška, Nemčija, Angleška Indija. Po tem vrstnem redu so se države prijavile, nove prijave pa še vedno prihajajo.

Najvažnejši organizacijski sistem je namestitev in prenočišča za 100.000 gledalcev, ki bodo prišli gledat XII. olimpijske igre v Helsinkih iz vseh strani sveta. Zato se je prireditveni odbor dogovoril z raznimi paroplovnimi družbami, da bi mu stavili na razpolago ladje za prenočišča gledalcev. Luške oblasti so napravile načrt, po katerem bo na razpolago 21 velikih prekomorskih parnikov. V ta namen so začeli že preurejati pristanišče v Helsinkih.

Za XII. olimpijske igre v letu 1944 so doslej znani trije kandidati: London, Detroit in Rim. Zelo verjetno je, da bo mednarodni olimpijski odbor že v juniju na svoji seji v Londonu reševal to vprašanje. Člani tega odbora so že dobili drogovčeno in dobro dokumentirano prošnjo Detroita, ki se poteguje za izvedbo XIII. olimpijskih iger. Detroit je mesto na obali jezera Eri in ima čez 1.600.000 prebivalcev. Detroit je pripravljen zgraditi največjastneji stadion in vse druge športne naprave. V Rimu sedaj dela 700 delavcev »Stadio olimpico« na Forumu Mussolini. V tem stadionu je bilo sedaj prostora samo za 10.000 gledalcev, po razširitvi pa bo prostora za 100.000 ljudi.

Nedeljsko ligaško tekmo BSK v Ljubljani bo sodil Dokmanovič iz Novega Sada. Ligaško tekmo v Splitu med Hajdukom in varaždinsko Slavijo pa bo sodil Slovenec Tone Čamernek, ki ga bo ev. nadomestil Vrhovnik Mirko.

Slovenski prosvetni dom v Ljubljani naša narodna dolžnost!

ja, ki bi bila v korist in blagor splošnosti oz. občanov, pa bi tudi občini donosala dohodek. S tega stališča bi tudi ocenili pohvalno vredno skrb sedanje občinske uprave za nove dohodke. Saj so ti dohodki menda glavni vzrok, da je občinska uprava zaprosila za dovolitev dveh novih sejmov. Ob tem pa puščamo odprto vprašanje, ki so ga nedavno načeli kmetijski strokovnjaki: da je namreč veliko število sejmov v Sloveniji postalo tudi že gospodarsko zlo (zamuda časa, zapraviljanje). Zdaj, ko se priključuje že druga katastrska občina k trgu, bomo dobili tako srednje veliko trško-kmečko občino z zdravim gospodarsko in moralno podlago. Tako bo po težkih preizkušnjah, ki jih je preživela trška občina, ko jo je nekdanj izrabljalo nemškutarstvo in pred leti profinjudaška JNS, šla zotovo boljšim časom nasproti.

Vremensko poročilo »Slovenskega doma«

Kra:	Barometer-sko stanje	Temperatura v C°		Relativna vlažnost v %	Oblačnost (0-10)	Vetar (směr, jakost)	Padavine	
		naj-višja	naj-nižja				m/m	vrsta
Ljubljana	754.8	7.2	2.2	70	8	WNW	—	—
Maribor	754.1	6.6	-3.0	80	5	SW	—	—
Zagreb	761.7	7.0	4.0	80	10	NE	18.0	dež
Belgrad	763.1	6.0	4.0	90	10	NE	9.0	dež
Sarajevo	762.0	10.0	1.0	90	10	0	8.0	dež
Viš	—	—	—	—	—	—	—	—
Split	—	—	—	—	—	—	—	—
Kumobor	—	—	—	—	—	—	—	—
Rab	—	—	—	—	—	—	—	—
UDPOVNA	—	—	—	—	—	—	—	—

Vremenska napoved: Spremenljiva oblačnost, nestanovitno vreme, padavine zelo verjetne.

Koledar

Danes, četrtek, 9. marca: Frančiška. Sobota, 10. marca: 40 mučencev.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnar: mr. Sušnik, Maribor, trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10; mr. Bohinec, Rimska cesta 31.

Ponovno opozarjamo Celjane ter vso celjsko okolico na koncertni nastop pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske, ki bo v ponedeljek, 13. marca ob četrni na 9 v veliki dvorani Celjskega doma. Nastopil bo celotni zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Na sporedu so izključno le dela domače glasbene literature. Pri koncertu sodelujeta sopranistka Ljudmila Polajnarjeva in pianistka Mirca Saneinova. Predprodaja vstopnic je v knjigarni Gorjanc v Celju.

Umetnik po božji volji, kakršn ne pride vsak dan v Ljubljano, bo jutri zvečer koncertiral v veliki Filharmonični dvorani. To je slavni pianist Nikolaj Orlov, rodom Rus, ki se je pa leta 1921 nastanil v Parizu in od tam koncertira po svetu. Vso muzikalno publiko in kritiko ima na svoji strani. Odlični umetnik obvlada vse tehnične težkoče in izvaja posamezna dela z umetniško dovršenostjo. Klavirski večer Nikolaja Orlova bo eden najlepših solističnih koncertov letošnje sezone. Umetnik bo igral dela Mozarta, Beethovna, Schumanna, Ravela, Skrjabinja in Chopina. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Naš znani kitarist-solist Stanko Prek bo privedel solistični kitaristični večer prihodnji ponedeljek, dne 13. marca v mali Filharmonični dvorani. Na tem koncertu se bo uveljavil tudi kot skladatelj ter bo izvajal lastno skladbo Nokturno, ki je prva slovenska koncertna kitararska skladba. Ostali deli sporeda tvorijo dela svetovnih avtorjev. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

Francoski inštitut bo imel pod pokroviteljstvom g. francoskega konzula v petek, 10. t. m. točno ob 18. uri v kinu Union filmsko predavanje o potovanju g. Daladiera po Severni Afriki. Vabimo vse člane in prijatelje francoskega jezika k obilni udeležbi. Vstop brezplačen.

V. jugoslovanski kongres proti tuberkulozi bo v kopalisku Lipik v dneih 28., 29. in 30. maja t. l. na kar vse gg. zdravnike in krajevne edince Protituberkulozne zveze v Ljubljani že danes opozarjamo Z vsemi podrobnimi modalitetami tega kongresa, zlasti glede vnožnih olašav, stanovanj, prehrane itd., bomo javnost pravočasno seznanili.

Jožčev sejem na Igu. V ponedeljek, dne 20. marca 1939 bo na Igu redni letni živinski in kramarski sejem. Na tem sejmu je posebno živahna kupčija za mlade prašičke. Kupci vabljani. Ta dan vozi iz Ljubljane na Ig tudi avtobus izpred Mestnega doma ob 6.40.

Konec potie je naslov Sherriffove vojne drame v 6 slikah v prevedbi Olona Zupančiča, katero uprizori Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani na svojem XLII. prosvetnem večeru v soboto, 11. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani.

Prosvetno društvo Trnovo. Na XIV. prosvetnem večeru v sredo 8. marca ob 8 zvečer bo predaval g. dr. Gogala Stanko o vzgojnih vrednotah krščanstva.

JUU okrajna društva Litija, Ljubljana mesto, vzhodni in zahodni del, Radovljica, Skofja Loka, Kranj, Kamnik, Laško, Logatec in Kočevje bodo priredila skupno zborovanje v soboto 11. marca ob 9 v dvorani Filharmonije v Ljubljani s slededim dnevnim redom: 1. Otvoritev; 2. 70 let organiziranega učiteljskega dela (poroč. tov. Janežič Jeljo); 3. Učni načrti (poroč. pedag. ravnatelj Kobilica Rudolf); 4. Situacijsko poročilo (tov. predsednik JUU Ivan Dimnik); 5. Resolucije; 6. Slučajnosti; 7. Zaključek. — Zborovanja se udeležijo tudi podpredsednik JUU iz Zagreba tov. Stevan Krajčević. — Popoldne ob 15 bodo zborovali prisostvovali predstavi Cankarjevih »Hlapcev« v Dramskem gledališču. Vsi zborovalci naj si rezervirajo vstopnice osebno ali pismeno pri tajništvu sekcije JUU v Ljubljani.

Ljubljansko gledališče

DRAMA — Začetek ob 20.
 Četrtek 9. marca: »Upniki, na plan!« Red Četrtek.
 Petek 10. marca: Zaprto.
 Sobota 11. marca ob 15: »Hlapci«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Kaj je resnica«. Premiera. Premierski abonma.
 Nedelja 12. marca ob 15: »Hollywood«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Upniki na plan!«. Izven. Znižane cene.

OPERA — Začetek ob 20.
 Četrtek 9. marca: »Frasquita«. Opera. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.
 Petek 10. marca: Zaprto. (Gostovanje v Celju: »Trubadur«.)
 Sobota 11. marca: »Jesenski manevri«. Red A.
 Nedelja 12. marca ob 15: »Era z onega sveta«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Ančka«. Izven. Znižane cene.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 9. marca, ob 20: »Pygmalion«. Premiera. Red B.
 Petek, 10. marca: Zaprto.
 Sobota, 11. marca, ob 20: »Prodana nevesta«. Red A.

Zima v gorah ob Bistrici

Večeri so še dolgi in noč sega skoraj še v naslednji dan in ga krajša. V uri, ko je poleti sonce še visoko nad vrhovi, je zdaj že trda tema, zmrzal in puščoba.

Zaga v Stahovici hrešči vse dni in lesa je leto za letom manj. Ko bodo podrli vse na Dolu in v Mokrici se bo ustavila in takrat bo v Stahovici, Gódiču in v Zupanjih njivah velika revščina. Zdaj so drvarji še na dobrem, v robeh pojó sekire in v dna grme debela po drčah. V Dolskem grabnu se grmadijo goli, kolesa škrtajo po kamenju, voz za vozom se vrsti na cesti iz doline.

Sneg se je umaknil visoko na robove in se blišči v soncu. Po dnu je ostalo za njim le zmrzlo blato, ki ga tró kolesa in težki koraki. Potemnela pobočja leže v sencih, sonce ostaja po vrhéh in ne seže v zapuščeno dolino, kjer se mude zdaj ljudje le po opravku. Ko je še ležal sneg, ni nihče zgalil steze ob bregu Bistrice. Gorniki so se obrnili drugam, na Veliko planino in v Krvavec. Zdaj je Bistrica zase kakor je bila, ko so vedeli zanjo le domači ljudje in mir je v nji. Zamolklo hrumi reka po tesni strugi v Predaslju. Umirjena gladina ob Ribji peči odkriva nad zelenimi tolmuni dna svojih globin, tam tiče orjaške postevi in ob kraju so nagrmadeni hlodi, ki jih je naraščajoča voda dvignila v tok in upadajoča pustila v jezu. Zdaj se upira reki in jo zavrača iz struge, da golta pešene plazove ob bregu, ki se usipajo iz strmin pod Svētiniškim in Širokim lezbom. Utesnjena reka je izjedla strmi breg in nasula kamenje po prodeh v Konjski, kjer se umirjajo njeni valovi na dolgi ravnini pod Kamnolomi.

Onstran Kopišča, v Brusnici vso zimo ni nikogar. Lovci bodo morda pogledali za kunjimi sledmi do Hudih koncev, če bo padlo kaj novine, ali pa bo kak Zupanjan podrli starega gamsa, ko bodo lovci pri maši v Stranjah. Strel bo jeknil od robov in gozdar na Kopišči bo uprl daljnogled v mokriške plazove. Videl bo strelo, ko bo prenesel plen po strminah čez mejo revirja. Ne bo ga spoznal, pač pa bodo lovci zasumili in spet bodo prišli žandarji v Zupanje njive. Premetali bodo vse hiše od tal do vrha, našli pa ne bodo nič, ker bodo orjaški roglji starega gamsa, ki je bil namenjen kaki visoki gospodi, že varno skrili in dolgi šop gamsove hrbtne dlake bo pri spretnem vezalcu v Lučah. V predpustu se bo strelec ž njim postavil v krčmi pri Pakju, ponosno bo pogledal po ljudeh in potegnul harmoniko, in če bo ob njem prava družina, ji bo tudi dal vedeti zgodbo o tem lovu.

V sami Bistrici, v Koncu se razgrinjajo pogledi v robé Kompotele, kjer so zgodnji plazovi zasuli goličarje nad Kurjo dolino. S širokim hrbtom varuje gora svoja razpostranjena snežišča pred soncem. Kalno se leskeče zmrzla površina, položena v boke reber, kjer postavajo goli, samotni macesni. Širno rusevje je utonilo v debeli plasti mečav. Strmina se prislanja iz dna v vrh gore. Globoke tesni pod grapami hudournikov so skrite v kupih umazanorjave plazovine, v nji so morda zasuti gamsi, ki jih je ujela zdrsla plast prvega snega.

Gamsji lov je v kraju. Stari kozli lazijo po okopelih strminah pod Brano in polegajo v soncu. V sencih je ostal še sneg, zmrzel je in trd ko rog in ne kaže sledi. Vsaj za prst bi moralo biti novine za kunji lov. Ze leta prehaja stara kuna iz belske strani, sled ima ko šapasti, beli planinski zajec. Za vado se ne meni in pasti se ogiblje. Za njo pa ni moč. Hudo je res, ko obhodi žival v eni noči Sedlišek, Belo in Dolski graben, ves dan mora biti človek na nogah, da jo sledi do počivališča, ki si ga je izbrala v jutru. Kunje krzno je od vseh najdražje.

O sv. Neži so pri Urhu v Stahovici kupčevali za lanski plen.

»Vidiš jo!« je pomolil Bos kunje krzno čez mizo, drže ga za košati rep. »Osem sto, kot sem dejal. Svetlo je pogledal in se čakaje odgovora nagibal. Vsi so utihnili. Momiľajóci pogovor drugih je postal razločnejši.

»Še pet sto ni vredna,« je bil spregovoril Filip in Bos ga je čul. Prekupec je nagibal glavo, kakor da ne da toliko, pa ni mogel odtrgati očesa od kože. Kuna je bila stara, voljna rumena podlanka se je svetlikala izpod vrhne dlake, zamolkla podvratna lisa je bila res kakor zlata. Rekel pa ni nič.

»Ne daš?« Bos je položil kuno predse. Podrhtevalo mu je na obrazu. Razvnel se je bil, skoro je bil že voljan popustiti. V tem je ugledal Filipa, ki se je široko režal.

»Le trd bodi Francec,« ga je ta nalašč bodril. »Še jurja ti bo rad dal zanjo.« V rodu sta si in se ne moreta. Zato ga je dražil. Bosa je jezilo to vitkovanje v pogovor. Prekupec je vstajal in segal po denarju. Klical je za račun, pa se je oščajal in obiral, da je bilo kar videti, kako je voljan kupiti.

»No pa pijva. Bo že drugič kaj kupčije,« je spregovoril, ko je odšel denar za vino. Pomolil je kozarec Bosu, ta pa je gledal mimo. Zjezen je bil in bi najraje še navil ceno, ko bi že ne dal besede. — Koliko potov je imel zaradi te živali, preden jo je obsledil. Dan za dnem na nogah od jutra do noči. Kaj vedo o tem ti ljudje! Vlačil je crklega srnjaka po hosti in puščal vado med pastmi, potem pa vsak dan dve uri vkreber. — Prekupec je popustil kozarec. Za malo mu je bilo.

»Če še z menoj piti ne maraš... Pa jo imej!« je odmahnil z roko in na obrazu mu je bilo videti, da je zadet.

»Francé...« so klicali lovca, kakor bi mu hoteli prigovarjati, da je pogledal. Reči pa ni hotel nihče nič, nakopal bi si zamero, ko bi se kaj potegoval. Koža je bila vredna cene. Bos bi jo dal tudi za sedem sto, denarja je bil potreben, a vpriče vseh ni hotel popustiti. Drugi bi rekli, da je zaradi pijače skazil ceno. Vsi lovci so imeli po eno ali dve koži in so le čakali, kako bo s kupčijo. Prekupec je dajal za vino kakor je imel navado. Po mizi so stali naliti kozarci, pili so vsi in bi zdaj le neradi videli, če bi ne prišlo do kupčije. Precej bi padla beseda, kakor bi ga le zaradi pijače natezali.

Prekupec je oblačil kamižolo, ko so ga obstopili in jo vlačili razeni.

»Bo že,« so ga pogovarjali. »Kar posedimo...« Posajali so ga na klop, ko je ril med njimi, pa se ni dal. V tem je vrgel Francec krzno predenj.

»Zadnjič rečem: Osem sto. Prekupec ga je pogledal. Nadaljeval je. »Ceneje je ne dam, pa naj mi splezne, se mu je odrezal. Oni je segel po denar in poravnal bankovce pred seboj. Vsi so mu gledali pod roke, naštel jih je sedem in pogledal lovca, ki je sedel z vstran obrnjenim obrazom. Natanko pa je videl, kako je bilo denarja. Prekupec je držal roke v naročju.

»Nočé?« je vprašal z zvišanim glasom in kakor bi hotel zgrabiti denar, je udaril z osmim bankovcem po kupu, da je škropnilo iz kozarcev. Bos je pogledal in se široko zarežal.

»Tako je prav!« Segel je po denarju in ga ostresaje prešteval. Potem je poklical pijače in se ni menil ko so drugi kazali svoja krzna. Prekupec je ves hripav tiščal svojo ceno. Dodajali so in popuščali. Nazadnje, že kasno v noč, se pogodé za zadnjo. Z opotekavimi koraki se porazgubljajo na daljne domove.

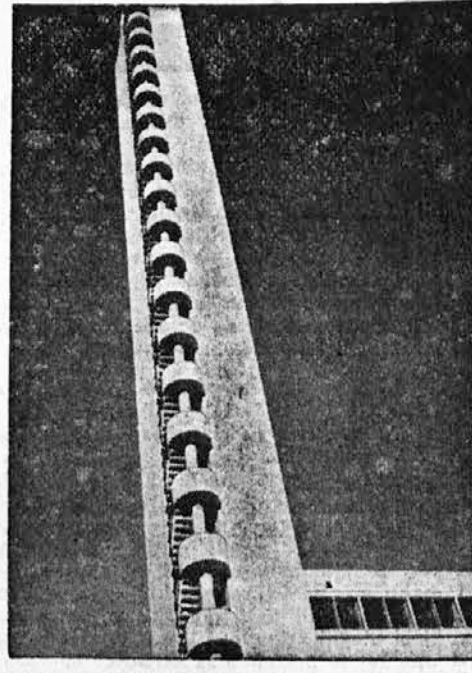
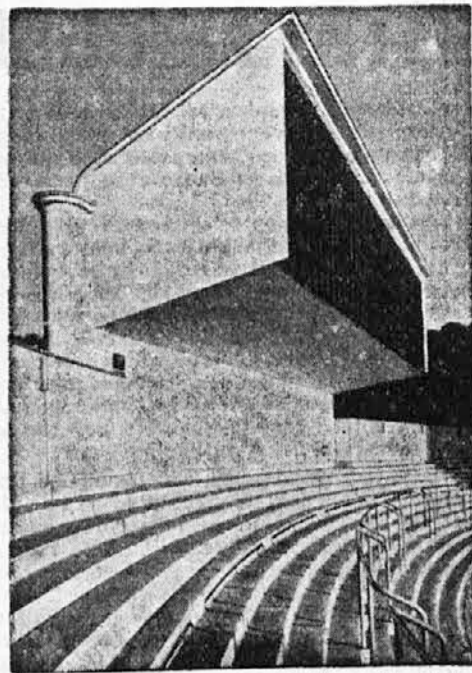
V Žagani peči vlačijo les. Skladanice polen se vrste ob stezi. Gozd so zredčili do drobnega šibja, ki se uklanja pod težo zmrzlega snega. Sem v skrito dolino se je potuhnila zima. Visoko v gore so okopnele strmine, ko jih je zajelo rastoče sonce, v dnu pa so ostali kopasti zameti in mraz je. Zmavčarska grapa je zadelana z ledom, plaz izpod Sedla je nagrmadil orjaške grite po goličavi. Sonce žari v Skutinih plateh in rjava stena Kogla se greje v njem; na njenih napuščih se talé tanke črte snega in jo pceajo z leskečimi curki. Sever odganja z grebenov kopaste oblake, ki prihajajo od juga in jih čefra v drobne belkaste kosmiče, ki izginjajo v jasni modrini neba. Po dolini lega nad reko megla in se razprostira po stranskih poljih čez Kamnik v daljino ravan. Kot otoki štrle vrhovi hribov iz valujoče beline.

To je prosojna megla, ki daje čuťiti sonce nad seboj, pa obležava zamotana med drevjem, še veter je ne zgane. Svet se izgublja v nji. Po drevju raste ivje, slehernna bilka je obdana s kalnim bliščem ledenega cvetja. Taki so zimski dnevi v dolini, v gorah pa žari preobila svetloba in odbleskuje z razprostanjenih snežnih poljan. Na ploskav ledu srše sončni žarki in se ščemeče zabadajo v oči.

V bregu pod Kalškim robom je ostala shrlna, tiho se usedajo koraki v sesedli pršči, skrobotaje se usipajo zrnca po strminah. Iz sence za robovi je videti kupolasto gromado Brane. Oprta na silne stebre stene nad Zmavčarji, tesni ozko progo neba pod valujočimi oblaki. Jermanica je obzleda že globoko spodaj, za njo Črni vrh in Mešenik. Širna bela ploskev plazju pod Rzenikom počiva v popoldanski senci.

Z višavo se razmikajo debela, zasuta do pasu stezajo gole veje, za njimi pa videti daljne grebene ko izza rešetk na oknih. Sneg je cel, nikjer ni vanj zapisane sledi, živali so se umaknile na kopne bregove nad dolino. Svet je izravnán ž njim. Rahlo se napenja strmina med plastimi skalnih skladov. Tuja podoba pokrajine se odgrinja pred očmi, kakor bi pogledal v kraj, ki ga še ni našel človek. Zagrajena je z grebeni in vanjo se vleče gaz po strminah. Sonce ugaša za Mokrico, grebeni rdé in vse se potaplja v gosteči se, vijoličasti mrak.

Tiho je ugasnil gorski dan, v jutru se bo zvezal z drugim v brezkončno rajdo. Boris Režek.

Sliki z olimpijskega stadiona v Helsinkih;

Levo: Plošča, na kateri bodo objavljali številnim gledalcem izid posameznih tekem. — Desno: Takoimenovani »maratonski stolp«.

Nekaj najnovejših z zanimivega sveta

Blago za naš paviljon v Newyorku

Včeraj so natovorili material, ki bo poslan v jugoslovanski paviljon na svetovno razstavo v Newyorku. V Belgadu in Zagrebu so naložili 6 vagonov. Ta material bodo prepeljali v Ameriko z ladjo »Vulcaniac«, ki bo odplula iz Trsta 17. t. m. Istočasno potujejo z omenjeno ladjo tudi aranžerji iz državne obrtne šole v Zagrebu, ki bodo uredili naš paviljon na newyorskí razstavi.

Boj za in proti judovskemu obrezovanju

Judovski listi na Poljskem pišejo, da so rabini iz vse Poljske protestirali proti zakonskemu osnutku o ukinitju judovskega obrezovanja. Ta ukinitve naj bi stopila v veljavo 1943. Kakor znano, je ta zakonski osnutek izglasoval zakonodajni odbor sejma. Včeraj je bil v Varšavi kongres, na katerem so razpravljali o tem vprašanju. Več govornikov se je izrazilo, da ta zakonski osnutek pomeni napad na judovski religijo. Kongresa so se udeležili tudi judovski poslanci in senatorji.

Gibraltar ni več nezavzemljiv

Pod senzacionalnim naslovom »Gibraltar ni več nezavzemljiv«, objavlja japonski list »Niči Niči« dalje poročilo svojega dopisnika v Španiji, ki je na podlagi posebnega dovoljenja nacionalističnega vrhovnega poveljstva obiskal južno Španijo in Španski Maroko. Nemčija in Italija — prvi to poročilo — ob sodelovanju z nacionalistično Španijo sta zgradili proti Gibraltarju utrjeno črto, ki jo setavlja cela vrsta vojaških oporišč, razporejenih v krivi črti na obeh straneh morske ožine od Algecirasa do Sueté preko Tarife, Azile in Cadixa. Nemški inženirji so zgradili vojaška oporišča v Los Parkiju, v Vila Franca, italijanski inženirji pa so uredili letalska oporišča v Cadixu, Malagi, Tetuanu, in Melili. Nove utrdbe v neposrednem ozadju Gibraltarja so skoraj dovršene. V njih so močne artiljerijske baterije, ki lahko obstreljujejo gibraltarsko pristanišče. Nekaj drugih utrdb izdelujejo pri Sueti, Lanili in Sidoniji.

Nemški turisti pri tibetanski vladi

Nemška himalajska odprava, ki je odšla v tibetske pokrajine, in ki jo vodi Ernest Schäffer je bila 50 dni v gosteh pri tibetanski vladi. Ekspedicija je zdaj dobila dovoljenje, da obišče staro prestolnico Tibeta Uran.

„Španski Odiseji“

Včeraj je priplulo v Oran šest ladij z 200 begunci, med njimi 50 pomorskih častnikov in podčastnikov iz pomorskega arzenala v Cartageni v republikanski Španiji. Begunci se niso smeli izkrcati v Oranu, zato so jih poslali v bližnje pristanišče Mercelbedir. Malo pozneje je priplul še en parnik s 60 begunci in 45 možmi posadke. Tudi to ladjo so poslali v isto pristanišče. V Oranu se niso smeli izkrcati zato, ker je oransko prista-

nišče majhno in že zdaj prepolno. 40 milj od Orana so našli 2 stotnika, 5 poročnikov, in enega narednika iz 93. republikanskega polka. Internirali so jih v Alžiru, nato jih bodo pa poslali v taborišče internirancev pri Perpignanu. Vsi ti begunci so zbežali po padcu Barcelone. Dva tedna so se skrivali po gozdovih, nato se jim je pa posrečilo priti do nekega motornega čolna; z njim so upali priti v Oran. Prebili so pet dni na razburkanem morju, tedaj jim je pa zmanjkalo bencina. Rešila jih je holandska ladja »Ulix«, ki je vzela motorni čoln na svojo palubo, orožje beguncev pa vrgla v morje.

Nov rekord

Na jezeru Lago Maggiore je italijanski letalec Agostino Morandi dosegel nov rekord v vožnji z motornim čolnom za kategorijo 400 kg. Dosegel je srednjo hitrost 121 km 600 m na uro, dočim je prejšnji rekord znašal 116 km 50 m.

Anglija ima vedno več rekrutov

Govoreča o rekrutaciji je angleški vojni minister Beliska dejal v svojem poročilu tudi tole: Rekrutacija se pozna v vseh vrstah orožja tako da smo v enem letu povečali sprejem za 80.000 mož. V letošnjem finančnem letu bomo rekrutirali še 40.000 vojakov, število mornarjev je pa poskočilo v istem razdobju v primeru z letom 1936 za več ko 100%. V 12 mesecih se je vpisalo 77.000 rekrutov. Če to število primerjamo s 45.000 rekruti, vpisanih lansko leto, vidimo, da smo potokli vse rekorde, od ustanovitve teritorialnega vojaštva pa do danes, tako da se je njegov kader povečal na 250.000.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Cetrtek, 9. marca: 12 Daljni kraji v glasbenih slikah (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Bežigradski pevski zbor — 14 Napovedi — 18 Domači koncert Radijskega orkestra — 18.40 Slovensina za Slovence (g. dr. R. Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Plihov smrelkvartet in Radijski orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Citrasti trio »Vesna«.

Drugi programi

Cetrtek, 9. marca: Belgrad: 20 Baranovičeva proslava — 21.30 Tamburice — 22.15 Vok. koncert — Zagreb: 20 Opera — Praga: 18.25 Vojaška godba — 19.30 Igra — 21.10 Musorgskega »Boris Godunov« — Sofija: 19 Pevski konc. 1937 Ork. konc. — Varšava: 19 Pisan konc. — 21 Violina — 21.50 Plošče — 23.05 Nar. gl. — Budimpešta: 19.45 Cing. ork. — 20.50 Lisztove skladbe — 22 Jazz — 23 Vojaška godba — Trst-Milan: 17.15 Vok. konc. — 21 Violina — 21.40 Igra — Rim-Bari: 21 Opera »Fedorac« — Dunaj: 20.10 Igra »Sodišče v stolnici« — Berlin: 20.10 Plesni večer — Königsberg: 20.10 Miegelov večer — 21.10 Opretna gl. — Vratislava: 20.10 Ork. konc. — Köln: 20.10 Od plesa do simfonije — Frankfurt: 20.15 Konc. po željah

Norman Raily Raine:

JUNAŠTVA ROBINA HOODA ZGODOVINSKI ROMAN S SLIKAMI

Ni ji bilo mar sebe. S samo seboj si je bil zela na jasnem v prvem hipu, ko je bil sir Guy Gisbourneški stopil v njeno sobo. Toda kaj bo s kraljem Rihardom z Levjim srcem? In kaj bo potem z njenim dragim Rabinom Hoodom?

To vprašanje jo je mučilo in vzneмирjalo do obupa. Zdelo se ji je, da se pred njo odpira prepad.

V ta prepad pa ne bo zdrsnila ona sama, v njem bosta končala tudi kralj Rihard z Levjim srcem in Robin Hood! Vse njene drage prijateljice bo pozrlo to brezno, iz katerega ni povratka. V njem bo izkvrval in končal tudi ubogi saksoski narod...

Končno je sir Guy Gisbourneški pisno prebral do kraja.

Skrbno ga je počasi vnovič zložil in ga počasi sukjal med prti. Nekaj časa je gledal v lady Marian kakor bi vsej tej stvari: na vse zadnje vendarle ne mogel prav verjeti.

Končno pa se je — kakor bi ga bil nenadoma premagal bes — na vse glas zadržal na lady Marian:

»Tako torej Ti, malopridnica, si se bila namenila, da o naših načrtih najprej obvestiš Robna Hooda, on pa naj bi nato vse stvar oparčil kralju Rihardu!«

Lady Marian je molčala.

Čemu bi se branila. Kaj pa bi ji bilo to tudi koristilo?

»Mar to ni res?« je divje zavpil sir Guy.

»Tako ne bo šlo več naprej! Brez kazni za to početje ne boš ušla! Pojasnila boš svoje dejanje lahka pred sodiščem!«

Stopil je k vratom, jih odprl na stečaj ter zamahnil z roko. Straža, ki je stala pred vrati pripravljena, je stopila v sobo, sir Guy pa ji je ukazal hladno in brezbrizno:

»Odpeljite jo k princu!«

Štirje stražarji, ki so imeli kopja v rokah in čelade na glavah, so jo obstopili, kakor bi bili obkolili največjega razbojnika in jo pozvali s seboj.

Mirno je stala sredi med njimi, nato pa je stopila z njimi k vratom in se še enkrat ozrla.

Z očmi je iskala svojo Bees. Pa je ni mogla nikjer opaziti. Zato je naglo odšla s stražami skozi vrata.

Namudoma so jo odgnali k princu Ivanu brez dežele, ki se je v svoji posvetovalni dvorani razgovarjal o najnovejših dogodkih. Pri njem so bili le njegovi najbližji sodelavci in zaupniki, najzanesljivejši plemiči. Vsi tisti, ki so mu dvorili iz osebnih razlogov za lastno korist in tisti, ki ne bi bili pod nobenim pogojem veseli, če bi se kralj Rihard z Levjim srcem spet vrnil na angleški prestol, vsi sebičneži in računarji so se zbrali ta večer pri princu Ivanu brez dežele, da bi se domenili o bodočnosti.

Princ Ivan brez dežele se je zadnje čase sploh rad pogosto in na dolgo posvetoval. V dveh dneh bi že moral biti okronan za angleškega kralja. Zdaj pa se mu je nenadoma postavila na pot tako velika in povrh še povsem nepričakovana zapreka! Tako močno se je bil veselil te prelepe, imenitne elovečnosti! Pa je prišel ta njegov zoperni brat Rihard! Prišel je v Anglijo kakor božjepotnik iz daljnih pokrajin, iz Svete dežele se vrača v obleki navadnega fratra, da bi spet kot vladar zasedel angleški prestol in z močno, neuemljeno roko brezobzirno kaznoval vse tiste, ki so se bili za časa njegove odsotnosti proti njemu in njegovim pregrešili ter si zaslužili hudo kaznen.

Pred ta posvetovalni zbor, ki je že dolgo časa zasedal, so straže nenadoma pripelale blede, pa že poveem zbrano lady Marian.

Vedela je dobro, da ji ne bi mogla pomagati prav nobena obramba, saj je bil dobil sir Guy Gisbourneški proti njej tako neizpodbitne dokaze krivde, da bi jih zaletonj poskušala pred princem Ivanom brez dežele omajati. Vedela je, da je izgubljena.

Čemu bi se potem branila? S kakšnim namenom naj bi še poskušala zbrisati krivdo razse?

Poniževala se ne bo, je sklenila trdna. S samozavestnimi koraki je stopila v dvorano in se ustavila pred mizo, za katero je sedel princ Ivan brez dežele. Vojski so jo obkročili, sir Guy Gisbourneški, ki je bil ves čas hodil zadaj za sprevidom, pa je zdaj stopil naprej, razmolat pergament, ga položil pred princa, nato pa se del na prinčevo desno stran ter pričel z obtožbo.

Princ Ivan brez dežele je bil presenečen. Ni vedel, kaj naj bi ta čudni prizor pomenil. Začuden je gledal v prisotne.

Sir Guy Gisbourneški pa ga je kmalu rešil negotovosti. Z močnim glasom je pričel:

»Ne veš, princ, koga si imel v hiši!... Gada si si bil zredil na svojih prišli!... Tvoja lady Marian, tvoja varovanka odkar je bil odšel tvoj brat Rihard na križarsko vojsko, se je bila pridružila saksoskemu uporniku!...«

»Zvežala se je z upornikom, ki je obdolžen in obojen radi tatvine, umorov in veleizdaje!... Princ in bodoči kralj velike in močnote kraljevine Anglije!... Pred teboj jo obtožujem z mirno in čisto vestjo radi uspeha in rešitve naše velike domovine, obtožujem jo, da je prevarala svoj lastni rodni normanski narod ter tebe!... Nas vse je hotela z izdajo izročiti na milost in nemilost našim sovražnikom!...«

Globoka tišina se je razgrnila po posvetovalnici.

Sir Guy Gisbourneški je molčal in se zagledal v lady Marian. Rad bi se bil naslajal nad njeno potrlostjo, nesrečo in bolečino. Do kraja bi rad okusil sladkost svojega maščevanja nad slabotno žensko, ki ga je bila pri ljubezni zavrnila.

Toda lady Marian je stala mirno, s ponosno dvignjeno glavo in s kljubovalnim pogledom. Na njenem obrazu pa sta se odražali nezlomljiva odločnost in neka jasna namera.

Princ Ivan sprva ni vedel, kaj bi dejal. »Marian, ali te ni sram?« jo je potem, ko je sir Guy Gisbourneški končal z obtožbo, pograjal in pri tem sukal med prosti usodno pisno, ki je takaj jasno in zgo-

vorno pričalo pred vsemi ljudmi o njeni krivdi in o njenih namerah.

»Prav zares, sram me je!« je odločno odgovorila lady Marian, toda ni se ustavila pri tej izjavi, ampak je nadaljevala:

»Da, sram me je!« je ponovila še glasneje in poudarila te kratke besede. »Toda ne sramujem se tega, kar sem bila napravila, ampak tega, da sem Norman-kal... Se bolj pa me je sram, kadarkoli se spomnim vseh tvojih zločinov in okrutnosti!«

(Foto: Warner Bros.)

»Da, sram me je,« je ponovila in še krepkeje poudarila ti dve kratki besedi, ki sta obsegali toliko priznanja...